

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף ק"ד ע"א

אמר רב פפא הני תרתי מתניתא קמייתא משכחת לה בין בחכרנותא ובין בקבלנותא מכאן ואילך דאיתא בקבלנותא ליתא בחכרנותא, ודאיתא בחכרנותא ליתא בקבלנותא

חכירות	אריסות	המשניות בפרק המקבל	
כ ¹	כ ¹	המקבל וכו' מקום שנהגו לקצור יקצור	ק"ג.
כ ²	כ ²	חכור לי בית השלחין זו	ק"ג:
לא ³	כ ³	המקבל וכו' והובירה	ק"ד.
כ ⁴	לא נצרך ⁴	לא רצה לנכש ואמר לו מה איכפת לך וכו'	. ק"ה
לא ⁵	כ ⁵	המקבל וכו' ולא עשתה	ק"ה.
כ ⁶	לא ⁶	המקבל וכו' ואכלה חגב	ק"ה:
כ ⁶	לא נצרך ⁶	בעשרה כור לשנה ולקתה	ק"ו:
כ ⁷	לא ⁷	לזרעה שעורים לא יזרענה חטין	ק"ו:
כ ⁸	לא ⁸	לשנים מועטות לא יזרעה פשתן	ק"ט.
כ ⁹	כן	המקבל וכו' לשבוע השביעית מן המנין	ק"י:

¹ כמבואר בדף ק"ג: את טענותיהם, והם שייכות בין בקבלנות ובין בחכירות.
² שייך בשניהם היות שכל מה שהסכים לרדת לשדה זו הוא משום שהיא בית השלחין ולכך אמר לו חכור לי שדה זו (רש"י ק"ד. ד"ה משכחת, תוס' קג: ד"ה מנכה).
³ מייירי דוקא באריסות דאז מפסיד בעה"ב שמתמעט כללות התבואה וממילא מתמעט גם חלקו, משא"כ בחכירות בכל מקרה צריך ליתן לו שכר קצוב (רש"י שם ד"ה שמין).
⁴ טענות אלו נצרכים דוקא בחכירות, אבל באריסות בלא"ה אינו יכול לומר לו מה איכפת לך דהרי מתמעט גם חלק בעל השדה עיי"ז (שם ק"ה. ד"ה אין).
⁵ דוקא באריסות שייך לדון עד מתי חייב לעבוד בה, דבחכירות אפי"א לא יטפל בשדה צריך להעמיד לו חכרנותו (שם ד"ה חייב ליטפל בה).
⁶ דוקא בחכירות צריך לומר שינכה לו מחכרנותו בגלל שהיא מכת מדינה, אבל באריסות פשיטא דמה שיגדל יחלקו ולא יותר (שם ק"ה: ד"ה מכת מדינה).
⁷ כל ההקפדה שייכת דוקא בחכירות שמקבל דבר קצוב ולא מרויח בעה"ב כ"כ מהכחשת הקרקע, משא"כ באריסות שמקבל חצי מהיבול, ונשבח חלקו בכמות ובאיכות, אמרינן תכחוש קרקע ולא יכחוש מרא (שם ד"ה לא יזרענה חטין). אולם הרמב"ן (הובא בהגהת הגר"א) פירש להיפך, שבאריסות אסור בכל ענין, דכיון שיש לו חלק מהיבול יכול לומר דוקא חטין רציתי.
⁸ שייך דוקא בחכירות שבוזא יש לדון לכמה שנים מקבל כדי שלא יפסידו הבעלים, משא"כ באריסות שחולקים שוה בשוה לא מפסידים הבעלים ומה שירצה יזרע.
⁹ ראה במגיד משנה פ"ח משכירות סוף ה"ג שדין זה בין שייך בין בחכירות ובין בקבלנות, ומה שקשה מדברי רב פפא עיי"ש באורך.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף ק"ד ע"א

אמר "חכור לי שדה בית השלחין זו" ויבש המעין,
האם הוי קפידא ומנכה לו מחכורו, או שמא בעלמא א"ל ולא מנכה לו?

א"ל מחכיר לחוכר	א"ל חוכר למחכיר	
שמואל: שמא בעלמא רבינא: קפידא	קפידא	נמצא בתוך השדה
שמא בעלמא	שמואל: קפידא רבינא: שמא בעלמא ¹⁰	לא נמצא בתוך השדה

שם

האם חייב החוכר והקבלן לעמוד בתנאו כשהוכה שדהו במכת מדינה,
אם אפשר לתקנו ע"י טורח? [תד"ה דאפשר]

מקבל	חוכר	
חייב	חייב	ת"י הראשון
חייב	פטור	ת"י השני

בבא מציעא דף ק"ד ע"א

האם חייב אדם בחיובי אשתו של קודם הנשואין ושאחריהם? [תוס' ד"ה ה"ג]

רש"י ¹²	תוס'	רב אחד ¹¹		
פטור	פטור	חייב	נדרים ונדבות והלואות	קודם הנשואין
פטור	חייב	חייב	קרבנות חובה	
פטור	פטור	פטור ¹³	נדרים ונדבות והלואות	לאחר הנשואין
חייב ¹⁴	חייב	חייב	קרבנות חובה	

¹⁰ כן הוכיחו תוס' בד"ה אידי ואידי, אף שרבינא הזכיר בדבריו רק את המקרה שא"ל מחכיר לחוכר.

¹¹ הובא בתוס' (כ"ה הגירסא הנכונה בדברי התוס', וכ"ה בתו"ר ותור"פ, ולא "רב אחא" כלפנינו).
¹² רש"י הביא בסוגיא את גירסת התורת כהנים שהחילוק הוא בין כשהוא נשוי עמה לבין אחר שגרשה, ודחה את לשון הספרים. אולם התוס' הביא את לשון התוספתא (והוא לשון גמרתינו) שהנדון הוא בקרבנות שנתחייבה קודם הנשואין, וראה עוד באורך בתוס' רא"ש ותוס' הר"פ. ומבואר שרש"י חולק על תוס', וס"ל שכל חובות שהיו קודם הנשואין הבעל פטור מהם.

¹³ בתוס' כתבו דזה דפר פשוט ולא צריך לראי', דאם נחייבו - אם יקניטנה תלוה מעות או תדור קרבנות ותשליך ותחייבנו בכל יום מאה מנה.

¹⁴ אולם אם גירשה ונתן לה כתובה פטור אפ"י ממה שנתחייב כבר בשעת נשואיה.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף ק"ד ע"ב

חדא עיסקא ותרי שטרי, פסידא דמלוה (רש"י ד"ה חד עיסקא)

הציור של רש"י

חלק המקבל (2/3 רווח, 1/2 הפסד)	חלק הבעלים (1/3 רווח, 1/2 הפסד)	
$6 \frac{2}{3}$	$3 \frac{1}{3}$	$10 (= 15-5)$
10	5	15
$-2 \frac{1}{2}$	$-2 \frac{1}{2}$	-5
$7 \frac{1}{2}$	$2 \frac{1}{2}$	סה"כ

ההיפך מהציור של רש"י

חלק המקבל (2/3 רווח, 1/2 הפסד)	חלק הבעלים (1/3 רווח, 1/2 הפסד)	
-5	-5	$-10 (= 5-15)$
$-7 \frac{1}{2}$	$-7 \frac{1}{2}$	-15
$3 \frac{1}{3}$	$1 \frac{2}{3}$	5
$-4 \frac{1}{6}$	$-5 \frac{5}{6}$	סה"כ